

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2021. gada 20. septembrī

Satversmes tiesas 4. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs
Gunārs Kusiņš, tiesneši Artūrs Kučs un Anita Rodiņa,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [..] (turpmāk – Pieteikuma
iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 155/2021),

konstatēja:

1. No pieteikuma pēc būtības izriet, ka Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes
tiesu atzīt Būvniecības likuma 13. panta pirmo daļu un Latvijas būvnormatīva
LBN 501-17 “Būvizmaksu noteikšanas kārtība”, kas apstiprināts ar Ministru kabineta
2017. gada 3. maija noteikumiem Nr. 239 “Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu
LBN 501-17 “Būvizmaksu noteikšanas kārtība”” (turpmāk – Būvnormatīvs LBN 501-
17) 9. punktu (turpmāk – apstrīdētās normas), par neatbilstošu Latvijas Republikas
Satversmes (turpmāk – Satversme) 91. un 106. pantam un spēkā neesošu no sprieduma
publicēšanas dienas.

2. Būvniecības likuma 13. panta pirmā daļa noteic, ka būvspeciālisti ir personas,
kas ieguvušas patstāvīgas prakses tiesības arhitektūras vai būvniecības jomā
reglamentētās profesijās.

Būvnormatīva LBN 501-17 9. punkts paredz, ka būvprojekta tāmes ir tiesīgs
sastādīt un pārbaudīt attiecīgā būvju veidā sertificēts būvspeciālists, kuram ir
patstāvīgās prakses tiesības būvinženiera vai citā saistītā inženierzinātnes profesijā. Ja

tāmes sastādītājam nav attiecīga sertifikāta, tāmes pārbauda un paraksta sertificēts būvspeciālists, kuram ir tiesības to veikt. Ja tāmes sastādījis sertificēts būvspeciālists, otra būvspeciālista paraksts nav nepieciešams.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu kolēģija var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. un 3. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likuma un Ministru kabineta noteikumu atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Pieteikuma iesniedzējs apstrīd divu normatīvo aktu atbilstību Satversmei.

Vairāku aktu apstrīdēšana vienā pieteikumā pieļaujama Satversmes tiesas likuma 18. panta otrajā daļā noteiktajos gadījumos. Tomēr Satversmes tiesa ir secinājusi: ņemot vērā Satversmes tiesas procesa ekonomijas principu, atsevišķos gadījumos vairāku normatīvo aktu normu apstrīdēšana vienā pieteikumā ir pieļaujama arī tad, ja apstrīdētās normas ir savstarpēji cieši saistītas un to izskatīšana vienas lietas ietvaros veicinās lietas vispusīgu un ātru izskatīšanu (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 4. kolēģijas 2020. gada 23. marta lēmuma par lietas Nr. 2020-19-0103 ierosināšanu pēc pieteikuma Nr. 47/2020 5. punktu*).

No pieteikuma ir gūstams apstiprinājums tam, ka apstrīdētās normas ir savstarpēji cieši saistītas un to satversmības izvērtēšana vienas lietas ietvaros veicinātu lietas vispusīgu un ātru izskatīšanu.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta otrās daļas prasībām.

6. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības.

7. Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmā daļa noteic: konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt ikviena persona, kura uzskata, ka viņai Satversmē noteiktās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai. Savukārt Satversmes tiesas likuma 19.² panta sestās daļas 1. punkts prasa minēto uzskatu pamatot.

Pieteikumā ir citētas tiesību normas, kā arī pausts Pieteikuma iesniedzēja viedoklis par tām. Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka personas, kuras ir ieguvušas prakses tiesības tikai nereglamentētajās profesijās būvniecības jomā, būtu jāatzīst par būvspeciālistiem, kā arī šīm personām jābūt tiesīgām parakstīt būvprojektu tāmes. Ar apstrīdētajām normām tiekot aizskartas Pieteikuma iesniedzēja tiesības brīvi izvēlēties nodarbošanos un tiekot veicināts piespiedu darbs. Apstrīdētās normas paredzot atšķirīgu attieksmi pret personām, kuras vēlas strādāt būvniecības tāmju inženiera profesijā, salīdzinājumā ar personām, kuras strādā citās profesijās.

Atbilstoši Satversmes tiesas likumam personas pamattiesību aizskārums ir konstatējams, ja: pirmkārt, personai Satversmē ir noteiktas konkrētās pamattiesības, proti, apstrīdētā norma ietilpst konkrēto pamattiesību tvērumā; otrkārt, tieši apstrīdētā norma aizskar personai Satversmē noteiktās pamattiesības (*sk. Satversmes tiesas 2016. gada 23. novembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2016-02-01 5. punktu*). Lai nošķirtu gadījumus, kad persona konstitucionālo sūdzību iesniedz nolūkā aizstāvēt savas tiesības, no gadījumiem, kad persona to dara vispārības labā, nepietiek ar konstatāciju, ka persona pieder pie grupas, uz kuru tiesību norma attiecas. Iesniedzot konstitucionālo sūdzību, pieteikuma iesniedzējam jānorāda objektīvi pārbaudāmi fakti, kas raksturo viņa pamattiesību aizskārumu un ļauj konstatēt tā rašanās brīdi (*sal. sk. Satversmes tiesas 2013. gada 10. maija sprieduma lietā Nr. 2012-16-01 16.3. un 22.3. punktu*).

Pieteikumā ir nepilnīgi izklāstīti konkrētās situācijas faktiskie apstākļi un nav norādīti objektīvi pārbaudāmi fakti, kas ļautu konstatēt tieši Pieteikuma iesniedzējam ar apstrīdētajām normām radīto pamattiesību aizskārumu un tā rašanās brīdi. Proti, pieteikumā nav norādīts, kad un kādā veidā apstrīdētās normas ir kļuvušas attiecināmas

uz Pieteikuma iesniedzēju. No pieteikuma satura iespējams secināt, ka Pieteikuma iesniedzējs savu pamattiesību aizskāruma rašanās brīdi saista ar Ekonomikas ministrijas sniegto tiesību normu skaidrojumu, kas ir pievienots pieteikuma pielikumā. Tomēr tiesību normu skaidrojums pats par sevi neko nemaina Pieteikuma iesniedzēja tiesiskajā situācijā, tādēļ tas nevar apliecināt pamattiesību aizskāruma rašanās brīdi. Līdz ar to nav konstatējams tādu apstākļu kopums, kas ļautu Satversmes tiesai pārlicināties par to, ka apstrīdētās normas Pieteikuma iesniedzējam rada nelabvēlīgas sekas un kad šāds aizskārums varētu būt radies.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmajā daļā un sestās daļas 1. punktā noteiktajām prasībām.

Nemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 4. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [..] pieteikuma (pieteikums Nr. 155/2021).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētājs

Gunārs Kusiņš